Nr 1840

av herr Hovhammar m. fl.
i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:98 med förslag till förordning om ändring i förordningen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt, m. m.

Familjeföretagen är i dag av väsentlig betydelse för vårt land. Företagen besitter icke sällan en stor innovationskraft samt spelar en viktig roll från sysselsättningssynpunkt. Inte mindre än ca 25 procent av samtliga löneanställda arbetar i familjeföretag, vartill kommer ca 140 000 jordbruk.

Ett hot mot dessa företags existens och vidareutveckling är de höga arvs- och förmögenhetsskatterna. Sverige toppar i dag den internationella skatteligan på detta område och försätter därmed familjeföretagen i en sämre konkurrenssituation än inhemska företag med spritt ägande och utländska företag över huvud taget. Om den nuvarande ordningen fortsätter kommer bestående familjeföretag att få svårigheter vid generationsskiften med allt vad detta innebär i form av minskade möjligheter för familjeföretagens vidareutveckling.

I propositionen 1974:98 föreslås att de 1970 beslutade provisoriska reglerna om lättnader i kapitalbeskattningen för mindre och medelstora företag slopas och ersätts med nya värderingsregler i fråga om vissa tillgångar nedlagda i företaget. Förslaget innebär i princip att lager och inventarier vid förmögenhets- och arvsbeskattningen får tas upp till det värde som kunnat godtas vid inkomstbeskattningen.

De i propositionen föreslagna åtgärderna för att "underlätta för familjeföretagen att leva vidare och utvecklas" kommer knappast att lösa familjeföretagens problem. De förbättringar som föreslås kommer endast till viss del att avhjälpa de likviditetsproblem som uppstår vid familjeföretagarens årliga förmögenhetsbeskattning. För företag utan lager eller med mycket små sådana kan förslaget t. o. m. komma att innebära försämringar. Det måste i detta sammanhang anses som anmärkningsvärt att man avskaffar det gällande provisoriet utan att presentera någon analys av hur provisoriet egentligen fungerat.

Företagens möjligheter att överleva som familjeföretag kan icke heller anses ha fått en nöjaktig lösning i och med de förslag som läggs fram i propositionen. Varken någon förändring i för företagen gynnsam riktning eller av förmögenhets-, skatte- eller arvsskattetabellerna har föreslagits. Sålunda utgör exempelvis skatten på en arvslott av en miljon kronor mellan föräldrar och barn fortfarande hela 409 000 kronor. Vidare skall de nya reglerna icke gälla vid gåva, något som inte är ägnat att underlätta generationsväxlingen inom familjeföretag.

Vid de senaste årens riksdagar har önskemål framförts om sänkt arvs- och gåvoskatt för att möjliggöra en naturlig kontinuitet i företagandet beträffande mindre och medelstora företag, nu senast i motion 1974:1248. Vi finner dessa önskemål endast till ringa del tillgodosedda i propositionen 1974:98.

Det kan inte vara riktigt att de höga kapitalskatterna skall förhindra familjeföretagen att utvecklas och leva vidare till gagn för såväl näringsliv som sysselsättning i vårt land.

Med stöd av det anförda hemställes

1. att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om utredning för att klarlägga effekterna av 1970 års provisoriska regler,
2. att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om skyndsamma åtgärder för att anpassa familjeföretagens arvs- och förmögenhetsskatt till en lägre nivå.

Stockholm den 8 maj 1974

ERIK HOVHAMMAR (m)

ANNA-LISA NILSSON (c)
i Kristianstad

SVEN G. ANDERSSON (fp)
i Örebro

VALDO CARLSTRÖM (fp)

HANS NORDGREN (m)

TORSTEN GUSTAFSSON (c)
i Stenkyrka